

Nationellt Kvalitetsregister Hörselrehabilitering

Årsrapport 2019

Innehåll

Introduktion	4
Referensgrupp	4
Deltagare	5
Metod	6
Behandling av data	7
Resultat	8
Definition av indikatorer	8
Nationella resultat	9
Audiogram och ålder	9
Användningsgrad av hörapparater	10
Longitudinell analys av huvudindikatorn	11
Ålder vid rehabilitering med hörapparat	12
IOI-HA	13
Klinisk relevans	13
Resultat uppdelat i regioner	14
Tillfredsställelse/Nytta	14
Kontakt/Information	16
Funktion	18
Väntetid	20
Samband mellan indikatorer och förbättringsarbete	21
Appendix – Frågeformulär	22
Referenser	25

Versioner

Version 1: Första version

Kommentarer till rapporten

Rapporten är en årsrapport för verksamhetsåret 2019. Vissa resultat gäller för flera år och anges där det är aktuellt.

Introduktion

Nationellt kvalitetsregistret för hörselrehabilitering inkluderar hörselrehabiliteringar med hörapparat för vuxna, 18 år eller äldre. Registret är en del av de nationella kvalitetsregistren och är ett delregister under nationellt kvalitetsregister för öron-, näs- och halssjukvård.

Nationella kvalitetsregister används löpande för lärande, förbättring, forskning samt ledning och kunskapsstyrning för att tillsammans med individen skapa bästa möjliga hälsa, vård och omsorg.

Kvalitetsregistret ger värdefullt information till vårdgivaren som kan användas vid uppföljning och utveckling av verksamheten. Varje halvår får vårdgivaren en rapport där de kan följa indikatorer för tillfredsställelse, kontakt och funktion. Vårdgivaren kan se spridning mellan ingående kliniker men även variationer över tid vilket ger möjlighet att följa upp effekter av förändrings- och utvecklingsarbetet.

Hur uppföljningen av den grundläggande rehabiliteringen ska utformas finns specificerat i en europeisk standard (SIS 2010). Registret följer de rekommenderade arbetsmetoderna.

Referensgrupp

Utvecklingen och kontinuiteten i registret styrs av en referensgrupp. Referensgruppen strävar efter en bred förankring där både privata vårdgivare, offentliga vårdgivare, verksamhetsansvariga och forskare ska vara representerade.

Peter Nordqvist, Civilingenjör, PhD (referensgruppsordförande)

Stig Arlinger, Civilingenjör, Professor, PhD

Sten Hellström, Läkare, Professor, PhD

Marie Öberg, Audionom, PhD

Mie Claesson, Verksamhetskontroller Hörsel, Region Skåne

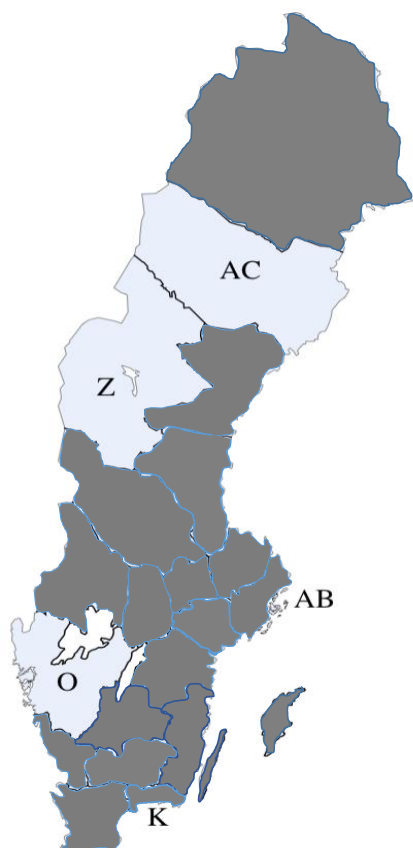
Kerstin Malmgren, Verksamhetskontroller Hörsel, Region Stockholm

Åsa Skagerstrand, Audionom, PhD

Representant från branschföreningen Hörselföretagarna – adjungerad

Deltagare

Arton regioner deltar i kvalitetsregistret 2019: Västernorrland, Dalarna, Värmland, Uppsala, Västmanland, Örebro, Stockholm, Östergötland, Jönköping, Kalmar, Halland, Skåne, Kronoberg, Blekinge, Gävleborg, Norrbotten, Gotland (ny från 2019 Q1) och Sörmland (ny från 2019 Q4).

Figur 1 Deltagande regioner 2019, markerade med grått.

Metod

Aktiviteterna i projektet löper från maj månad aktuellt år till augusti månad efterföljande år.

Projektet inkluderar totalt fyra stycken utskick av postala enkäter, ett utskick per kvartal.

Varje utskick består av enkät, informationsbrev och ett förfrankerat svarskuvert.

Beroende när förskrivningen sker inom kvartalet blir fördröjningen mellan förskrivningstillfälle och utskick tre till sex månader.

Undersökningen baseras på en internationell enkät (Arlinger 2005). "The International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA)" består av sju slutna frågor och mäter den upplevda nyttan av hörapparaten i dimensionerna: användning, nytta, kvarvarande begränsningar i att vara aktiv, tillfredsställelse, kvarvarande begränsningar i att delta, påverkan på andra och livskvalitet.

Enkäten är kompletterad med ytterligare frågor. Dessa mäter information, bemötande och delaktighet i kontakten med kliniken. Vidare finns även frågor kring hörapparatens funktion, hur lätt den är att hantera och bakgrundsinformation.

Samtliga svarsalternativen är graderade på en femgradig skala, 1-5, där mer positivt alltid är till höger.

Enkäten presenteras som helhet i appendix.

IOI-HA finns översatt till 28 språk och används frekvent i andra länder.

Behandling av data

Värden redovisas endast för underlag med minst tjugo patienter.

I samtliga tabeller redovisas resultatet avrundat till två decimaler. I den externa användningen av resultatet rekommenderas att resultatet avrundas till en decimal.

I grafer och tabeller redovisas resultaten med konfidensintervall. Konfidensgraden är genomgående 95%. Om konfidensintervallen mellan två resultat ej överlappar är skillnaden signifikant. Det kan ses antingen visuellt direkt i grafen eller genom att jämföra värden i tabellen. Skillnaden mellan två resultat kan vara signifikant även vid överlapp av konfidensintervallen upp till ca 25%, därefter ökar gradvis osäkerheten. Konfidensintervallet eller osäkerheten minskar med ökad volym av rehabiliteringar och mindre spridning i data. Medelvärden från en klinik med liten volym patienter har i regel bredare konfidensintervall, större osäkerhet, än medelvärdet från en klinik med större volym.

Resultat

Resultaten är uppdelade i tre nivåer, *nationell*, *region* och *klinik*.

För att lättare överblicka resultaten har frågor som är relaterade till varandra slagits samman till en indikator. Nedan beskrivs de tre indikatorer som används.

Definition av indikatorer

Indikator – Tillfredsställelse/Nytta

Indikatorn är huvudindikator och den viktigaste indikatorn. Den beräknas som medelvärdet för samtliga frågor i IOI-HA delen av enkäten, fråga 4-10. Medelvärdet beskriver det totala *tillfredsställelsen* eller nyttan som patienten upplever efter rehabiliteringen.

Indikator - Kontakt/Information

Indikatorn beräknas som medelvärdet för fråga 16-19. Medelvärdet Kontakt/Information beskriver hur *informationen* till patienten fungerar och hur personalen *bemöter* patienten. Även *delaktighet* och hur väl audionomen *lyssnat* på patienten inkluderas i den här indikatorn.

Indikator - Funktion

Indikatorn beräknas som medelvärde för fråga 12-15. Indikatorn anger hur patienten uppfattar hörapparatens funktion. Funktionen hos hörapparaten påverkas av hur den ställs in av audionomen och vilken modell som används. Patienten anger hur väl hörapparaten fungerar kring *återkoppling*, *ljudkvalitet*, *obehagligt starka ljud* och vid *kommunikation i buller* och i sociala sammanhang.

Struktur av tabeller

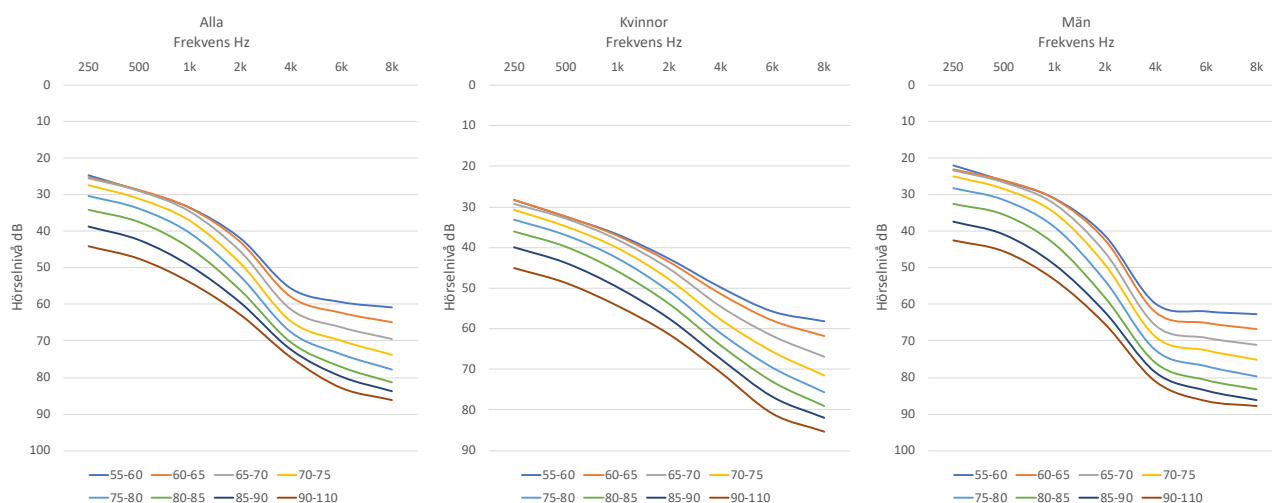
Tabellerna är sorterade i fallande ordning avseende huvudindikatorn *Tillfredsställelse/Nytta*. Regionen eller kliniken med högst värde placeras högst upp i tabellen.

Förutom värdet för indikatorn redovisas även andelen patienter med svar högre eller lika med svarsalternativ 4, det ger en uppfattning om hur många som är mer än nöjda med den aktuella frågeställningen. Det redovisas under kolumnen "Andel (%) ≥ 4 " i tabellerna.

Nationella resultat

Audiogram och ålder

Figur 2 visar sambandet mellan hörselnedsättning, åldersgrupp och kön. Figuren visar medelvärden av audiogrammen för varje åldersgrupp. Hörselnedsättningen ökar med stigande ålder. Det skiljer ungefär 3-4 dB i nedsättning för varje åldersgrupp vid frekvenserna 6000 Hz och 8000 Hz. Figuren visar även att det finns skillnader mellan könen. Kvinnor har ett flackare audiogram och saknar det tydliga fallet i frekvensintervallet 1000 Hz till 4000 Hz som är tydligt hos männen. Liknande skillnader i hörselnedsättning mellan könen finns beskrivet sen tidigare (Johansson och Arlinger 2002).

Figur 2 Audiogram och åldersgrupp för personer som rehabiliteras med hörapparat, underlag från åren 2012-2018

Användningsgrad av hörapparater

Användarna får själva uppskatta hur mycket de använder sina hörapparater per dag (se fråga 4 i Appendix). Tabell 1 visar användningsgraden för varje åldersgrupp. För åldersgruppen "alla" är det ungefär tre procent som inte använder sina hörapparater och ungefär fem procent som anger mindre än en timmas användning per dag. Figur 3 visar att användningsgraden varit stabil över tid där omkring åtta procent angett att de använder sina hörapparater mindre än en timma per dag eller inte alls.

Ålder	inte alls	mindre än 1 timme per dag	1 till 4 timmar per dag	4 till 8 timmar per dag	mer än 8 timmar per dag	Andel "inte alls"	Andel "inte alls" eller "mindre än en timme"
Alla	2,9%	4,7%	16,4%	23,5%	52,5%	2,9%	7,6%
18..29	4,1%	4,1%	9,0%	19,7%	63,1%	4,1%	8,2%
30..39	5,5%	3,2%	9,7%	18,9%	62,7%	5,5%	8,8%
40..49	4,4%	4,1%	11,8%	18,1%	61,6%	4,4%	8,5%
50..59	3,9%	3,7%	11,2%	18,8%	62,3%	3,9%	7,6%
60..69	3,3%	5,0%	15,3%	21,2%	55,2%	3,3%	8,3%
70..79	3,0%	5,2%	17,9%	24,0%	50,0%	3,0%	8,1%
80..89	2,3%	4,2%	17,0%	25,6%	50,8%	2,3%	6,6%
90..99	2,0%	3,6%	14,0%	24,6%	55,8%	2,0%	5,6%
100..109	4,8%	9,5%	9,5%	14,3%	61,9%	4,8%	14,3%

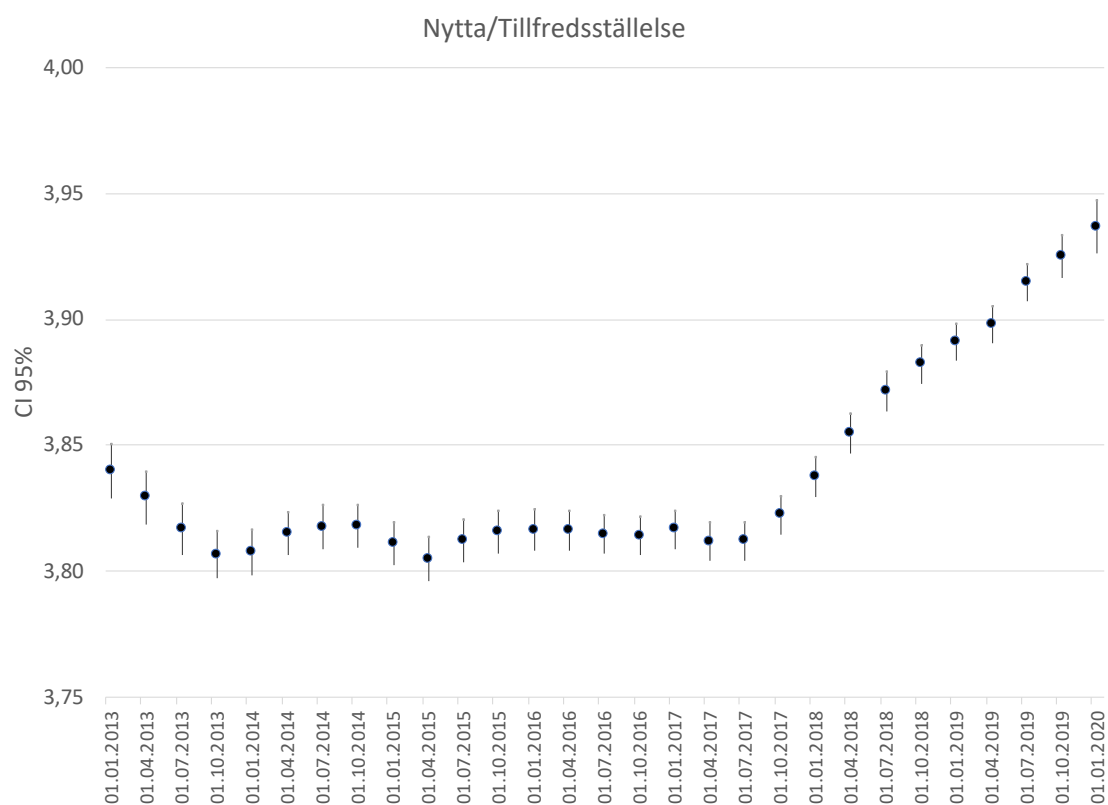
Tabell 1 Användningsgrad av hörapparat, 2019.

Figur 3 Användningsgrad, andel som använder sina hörapparater mindre än en timma per dag eller inte alls, 2011-2019.

Longitudinell analys av huvudindikatorn

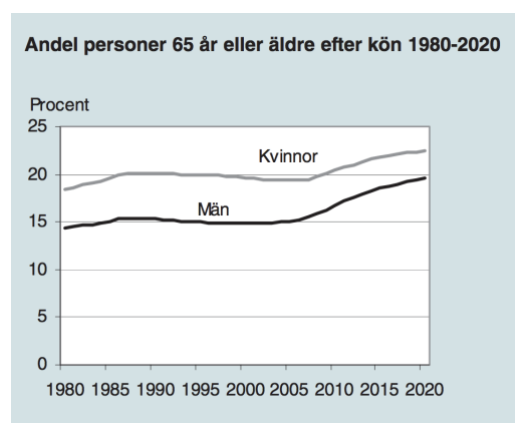
Longitudinell analys av huvudindikatorn Nytt/Tillfredsställelse visas i Figur 4. För perioden 2013 tom 2017 visar indikatorn liten variation. Indikatorn visar på en ökning efter 2017. Det är positivt att nyttan efter avslutad rehabilitering med hörapparat ökar i landet.

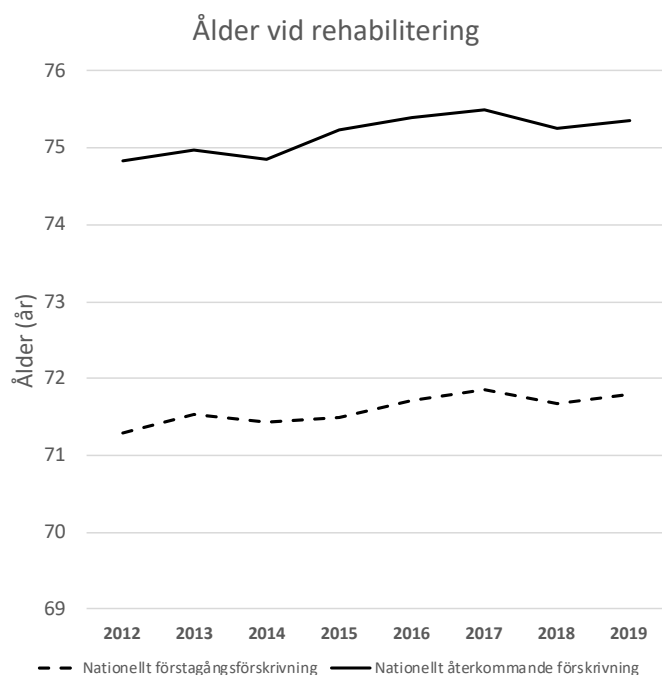
Figur 4 Longitudinell analys av huvudindikatorn nytta/tillfredsställelse. Resultat för intervall på 12 månader beräknade för varje kvartal för perioden 2013–2020. Varje datum anger mittpunkten på aktuellt kvartal.

Ålder vid rehabilitering med hörapparat

Befolkningen i landet blir äldre och trenden ser ut att fortsätta. I Figur 5 redovisas statistik från SCB (Klintefelt, 2002). Figuren visar att vi är inne i en period då befolkningen blir äldre och det påverkar även vården. Av flera anledningar är det önskvärt att individer med obehandlad hörselnedsättning kommer i kontakt med vården så snabbt som möjligt. Registret visar att den trenden går i motsatt riktning och den huvudsakliga förklaringen till det är den åldrande befolkningen. I Figur 6 visas hur åldern vid hörselrehabilitering varierat över tid. Trenden är att åldern både för förstagångsförskrivningar och återkommande förskrivningar ökar.

Figur 5 Andel personer 65 år eller äldre efter kön. "Befolkning efter ålder och kön", SCB

Figur 6 Ålder vid rehabilitering med hörapparat 2012-2019

IOI-HA

Huvudindikatorn Tillfredsställelse/Nytta beräknas som medelvärdet av de sju frågorna som utgör IOI-HA. Nationella värden för IOI-HA och enskilda dimensioner redovisas i Tabell 2. Högst upp i tabellen redovisas medelvärdet för samtliga sju frågor i IOI-HA (markerat med Total). Vidare redovisas varje enskild dimension i IOI-HA.

Nationellt värde för Tillfredsställelse/Nytta är 3.84 med en standardavvikelse på 0.72.

Notera skillnaden (0.17) i Tillfredsställelse/Nytta mellan kategorierna bilateral (3.87) samt unilateral (3.70). Vidare noteras skillnaden (0.65) i användning av hörapparat mellan återkommande förskrivningar (4.38) jämfört med förstagångsförskrivningar (3.75). Det är små skillnader mellan könen förutom för faktorn loth (Impact on others), där män (3.66) är mer oroliga för att deras hörselproblem ställer till besvär för anhöriga jämfört med kvinnor (3.80). Man kan också notera att det tar tid innan livskvalitet (QoL) ökar vid användning av hörapparat där återkommande förskrivningar har ett värde på 3.82 jämfört med förstagångsförskrivningar 3.58.

	Total		Male		Female		Unilateral		Bilateral		Return Client		First Time	
	N	218212	N	118419	N	99793	N	33061	N	183978	N	134884	N	82304
Age	73,9	11,2	73,6	10,3	74,3	12,2	74,0	13,0	73,8	10,8	75,2	11,1	71,6	11,0
PTA	48,1	14,9	48,0	15,1	48,2	14,6	52,0	16,2	47,2	14,4	51,9	14,6	41,7	13,0
Total	3,84	0,72	3,82	0,70	3,86	0,74	3,70	0,76	3,87	0,70	3,86	0,70	3,82	0,74
Item 1 Use	4,14	1,06	4,12	1,08	4,16	1,03	3,97	1,13	4,17	1,04	4,38	0,91	3,75	1,16
Item 2 Benefit	3,87	1,01	3,88	0,99	3,87	1,03	3,71	1,08	3,91	0,99	3,96	0,99	3,73	1,03
Item 3 RAL	3,34	1,06	3,33	1,03	3,36	1,08	3,23	1,09	3,37	1,05	3,20	1,06	3,58	1,01
Item 4 Sat	4,11	1,03	4,10	1,03	4,13	1,04	3,93	1,12	4,15	1,01	4,22	0,98	3,94	1,09
Item 5 RPR	4,02	1,02	4,00	1,00	4,04	1,05	3,89	1,10	4,04	1,00	3,89	1,05	4,23	0,92
Item 6 loth	3,72	1,07	3,66	1,06	3,80	1,09	3,62	1,11	3,74	1,06	3,57	1,08	3,98	1,02
Item 7 QoL	3,73	0,99	3,73	0,96	3,74	1,03	3,58	1,02	3,76	0,98	3,82	0,99	3,58	0,97

Tabell 2 Nationella värden för IOI-HA. Resultat från 2012 tom 2019.

Klinisk relevans

Registret omfattar ett stort antal patienter. Uppmätta skillnader mellan kliniker eller patientgrupper blir därför nästan uteslutande statistiskt signifikanta. Det är viktigt att förstå skalorna som används och vilka skillnader som kan anses vara kliniskt relevanta utöver att de vanligen är statistiskt signifikanta.

I Tabell 2 redovisas att skillnaden för huvudindikatorn *Tillfredsställelse/Nytta* mellan en unilateral och en bilateral utprovning på nationell nivå är 0.17 enheter. En bilateral utprovning påverkar utfallet av patientens rehabilitering positivt. En bilateral anpassning innebär ett annat arbetssätt för audionomen jämfört med en unilateral anpassning. En bilateral anpassning medför även ökade kostnader. *Skillnader på 0.17 enheter tolkas därför som kliniskt relevanta.*

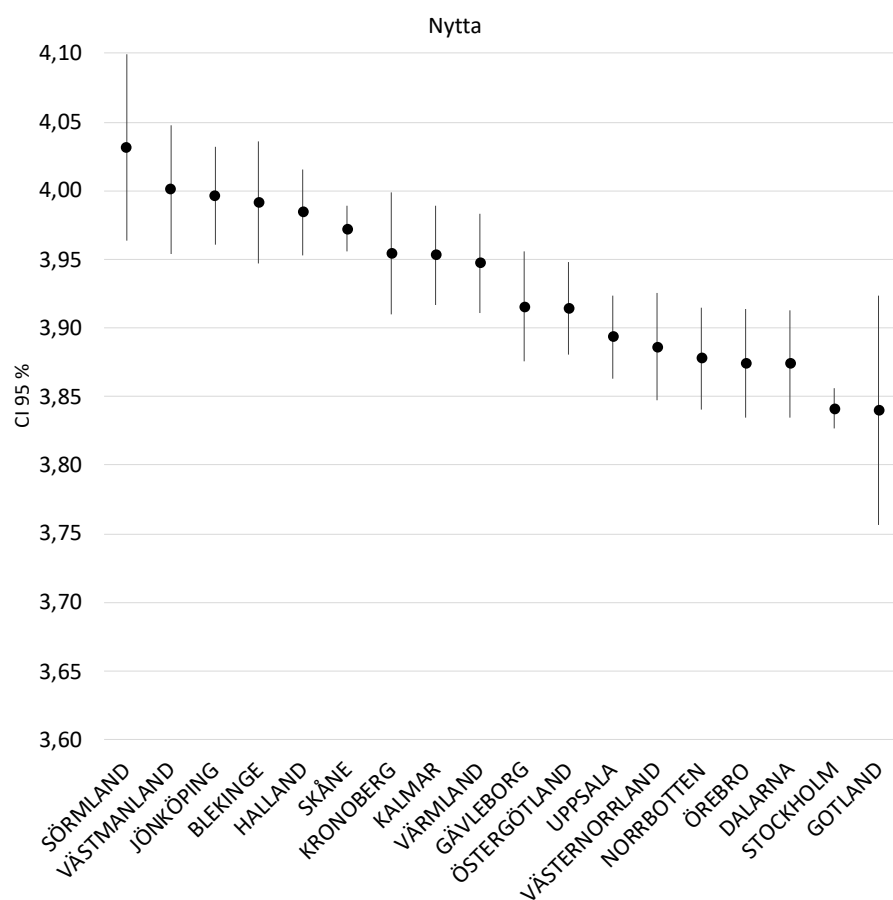
Resultat uppdelat i regioner

Resultat för regioner där samtliga kliniker och patientgrupper inkluderas.

Tillfredsställelse/Nytta

Region	Värde	CI nedre (95%)	CI övre (95%)	Std	Väntetid	Andel (%) >=4	Ålder	TMV4 (dB)	Bilateral (%)	Förstagångs- användare (%)	Värde (man)	Värde (kvinna)	N (respondent)	N (totalt)	Svarsfrekvens (%)
SÖRMLAND	4,03	3,96	4,10	0,64	4,1	65	75	49	89	34	4,03	4,03	334	668	50
VÄSTMANLAND	4,00	3,95	4,05	0,68	4,3	61	74	43	84	24	4,02	3,98	795	1479	54
JÖNKÖPING	4,00	3,96	4,03	0,64	4,1	59	73		90	37	3,98	4,02	1254	2528	50
BLEKINGE	3,99	3,95	4,04	0,68	4,3	59	74		90	40	3,93	4,08	910	1699	54
HALLAND	3,98	3,95	4,02	0,68	4,4	60	74		87	36	3,95	4,03	1750	3363	52
SKÅNE	3,97	3,96	3,99	0,71	4,5	60	74		94	42	3,99	3,96	7289	14739	49
KRONOBERG	3,95	3,91	4,00	0,68	3,6	58	74		89	42	3,94	3,97	888	1625	55
KALMAR	3,95	3,92	3,99	0,69	4,0	58	74	42	91	45	3,93	3,98	1407	2688	52
VÄRMLAND	3,95	3,91	3,98	0,66	4,0	57	74		90	38	3,93	3,97	1253	2623	48
GÄVLEBORG	3,92	3,88	3,96	0,70	3,8	56	74		81	31	3,89	3,95	1146	2491	46
ÖSTERGÖTLAND	3,91	3,88	3,95	0,70	4,1	54	73	48	86	33	3,88	3,95	1599	3067	52
UPPSALA	3,89	3,86	3,92	0,70	3,7	55	72	54	92	40	3,88	3,91	2019	4262	47
VÄSTERNORRLAND	3,89	3,85	3,93	0,72	3,5	54	74	48	83	34	3,88	3,89	1268	2652	48
NORRBOTTEN	3,88	3,84	3,91	0,73	3,8	53	73	49	74	34	3,84	3,93	1450	3053	47
ÖREBRO	3,87	3,84	3,91	0,69	3,5	53	72	51	85	38	3,87	3,88	1199	2478	48
DALARNA	3,87	3,83	3,91	0,71	4,1	52	72	45	90	47	3,83	3,93	1288	2605	49
STOCKHOLM	3,84	3,83	3,86	0,74	4,4	52	73		91	37	3,82	3,87	9570	22193	43
GOTLAND	3,84	3,76	3,92	0,68	3,0	49	76	50	89	35	3,81	3,89	255	483	53

Tabell 3 Medelvärde för indikatorn Tillfredsställelse/Nytta, IOI-HA. Fråga 4-10. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, värde på indikator, nedre gräns för konfidensintervall, övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, svarsalternativ i medeltal för väntetid (högre värde motsvarar kortare väntetid, se fråga 1), andel med medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), medelålder, tonmedelvärde, andel bilaterala utprovningar, andel förstagångsförskrivningar, medelvärde för män, medelvärde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens. Resultat för 2019.

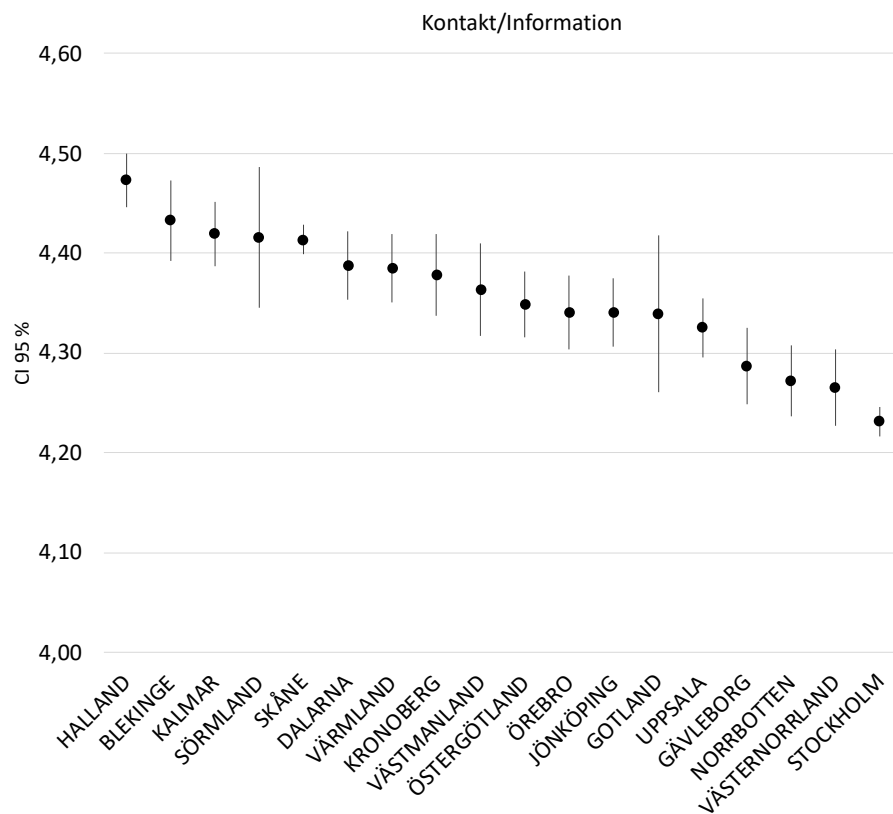

Figur 7 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Tillfredsställelse/Nytta, IOI-HA. Fråga 4-10. Resultat för 2019.

Kontakt/Information

Region	Värde	CI nedre (95%)	CI övre (95%)	Std	Väntetid	Andel (%) >=4	Ålder (dB)	TMV4 (dB)	Bilateral (%)	Förstagångs- användare (%)	Värde (man)	Värde (kvinna)	N (respondent)	N (totalt)	Svarsfrekvens (%)
HALLAND	4,47	4,45	4,50	0,58	4,4	86	74		87	36	4,46	4,49	1750	3363	52
BLEKINGE	4,43	4,39	4,47	0,62	4,3	85	74		90	40	4,41	4,47	910	1699	54
KALMAR	4,42	4,39	4,45	0,62	4,0	84	74	42	91	45	4,40	4,44	1407	2688	52
SÖRMLAND	4,42	4,35	4,49	0,66	4,1	83	75	49	89	34	4,40	4,44	334	668	50
SKÅNE	4,41	4,40	4,43	0,65	4,5	83	74		94	42	4,40	4,43	7289	14739	49
DALARNA	4,39	4,35	4,42	0,64	4,1	82	72	45	90	47	4,37	4,41	1288	2605	49
VÄRMLAND	4,39	4,35	4,42	0,62	4,0	82	74		90	38	4,38	4,39	1253	2623	48
KRONOBERG	4,38	4,34	4,42	0,62	3,6	80	74		89	42	4,36	4,40	888	1625	55
VÄSTMANLAND	4,36	4,32	4,41	0,66	4,3	80	74	43	84	24	4,38	4,34	795	1479	54
ÖSTERGÖTLAND	4,35	4,32	4,38	0,67	4,1	81	73	48	86	33	4,32	4,38	1599	3067	52
ÖREBRO	4,34	4,30	4,38	0,65	3,5	80	72	51	85	38	4,34	4,35	1199	2478	48
JÖNKÖPING	4,34	4,31	4,38	0,62	4,1	80	73		90	37	4,34	4,35	1254	2528	50
GOTLAND	4,34	4,26	4,42	0,64	3,0	80	76	50	89	35	4,36	4,30	255	483	53
UPPSALA	4,33	4,30	4,35	0,68	3,7	79	72	54	92	40	4,29	4,37	2019	4262	47
GÄVLEBORG	4,29	4,25	4,33	0,66	3,8	79	74		81	31	4,26	4,33	1146	2491	46
NORRBOTTEN	4,27	4,24	4,31	0,69	3,8	75	73	49	74	34	4,23	4,33	1450	3053	47
VÄSTERNORRLAND	4,27	4,23	4,30	0,70	3,5	76	74	48	83	34	4,27	4,26	1268	2652	48
STOCKHOLM	4,23	4,22	4,25	0,75	4,4	74	73		91	37	4,22	4,25	9570	22193	43

Tabell 4 Medelvärde för indikator Kontakt/Information. Fråga 16-19. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, värde på indikator, nedre gräns för konfidensintervall, övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, svarsalternativ i medeltal för väntetid (högre värde motsvarar kortare väntetid, se fråga 1), andel med medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), medelålder, tonmedelvärde, andel bilaterala utprovningar, andel förstagångsförskrivningar, medelvärde för män, medelvärde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens. Resultat för 2019.

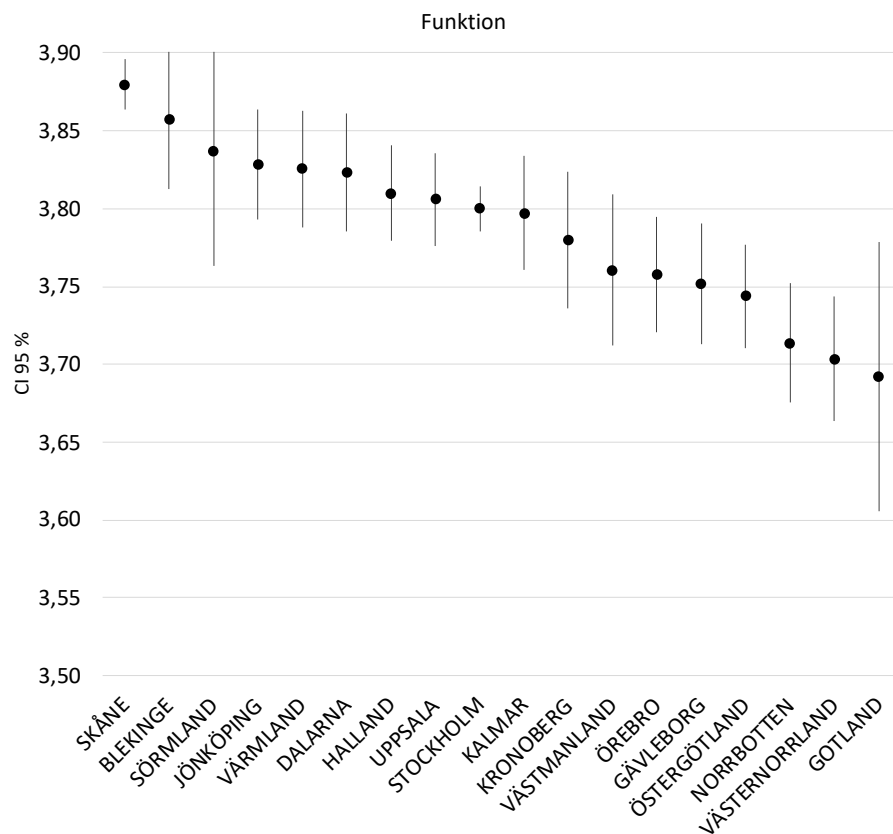

Figur 8 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Kontakt/Information. Fråga 16-19. Resultat för 2019.

Funktion

Region	Värde	CI nedre (95%)	CI övre (95%)	Std	Väntetid	Andel (%) >=4	Ålder	TMV4 (dB)	Bilateral (%)	Förstagångs- användare (%)	Värde (man)	Värde (kvinna)	N (respondent)	N (totalt)	Svarsfrekvens (%)
SKÅNE	3,88	3,86	3,90	0,71	4,5	56	74		94	42	3,90	3,85	7289	14739	49
BLEKINGE	3,86	3,81	3,90	0,69	4,3	53	74		90	40	3,82	3,91	910	1699	54
SÖRMLAND	3,84	3,76	3,91	0,69	4,1	54	75	49	89	34	3,81	3,88	334	668	50
JÖNKÖPING	3,83	3,79	3,86	0,64	4,1	50	73		90	37	3,80	3,86	1254	2528	50
VÄRMLAND	3,83	3,79	3,86	0,68	4,0	52	74		90	38	3,83	3,82	1253	2623	48
DALARNA	3,82	3,79	3,86	0,69	4,1	52	72	45	90	47	3,78	3,87	1288	2605	49
HALLAND	3,81	3,78	3,84	0,66	4,4	49	74		87	36	3,78	3,85	1750	3363	52
UPPSALA	3,81	3,78	3,84	0,68	3,7	51	72	54	92	40	3,79	3,82	2019	4262	47
STOCKHOLM	3,80	3,79	3,81	0,71	4,4	50	73		91	37	3,80	3,80	9570	22193	43
KALMAR	3,80	3,76	3,83	0,70	4,0	51	74	42	91	45	3,79	3,81	1407	2688	52
KRONOBERG	3,78	3,74	3,82	0,67	3,6	50	74		89	42	3,77	3,80	888	1625	55
VÄSTMANLAND	3,76	3,71	3,81	0,70	4,3	46	74	43	84	24	3,77	3,75	795	1479	54
ÖREBRO	3,76	3,72	3,79	0,66	3,5	46	72	51	85	38	3,77	3,74	1199	2478	48
GÄVLEBORG	3,75	3,71	3,79	0,67	3,8	46	74		81	31	3,72	3,79	1146	2491	46
ÖSTERGÖTLAND	3,74	3,71	3,78	0,68	4,1	47	73	48	86	33	3,74	3,75	1599	3067	52
NORRBOTTEN	3,71	3,68	3,75	0,75	3,8	45	73	49	74	34	3,67	3,77	1450	3053	47
VÄSTERNORRLAND	3,70	3,66	3,74	0,73	3,5	45	74	48	83	34	3,70	3,71	1268	2652	48
GOTLAND	3,69	3,61	3,78	0,71	3,0	43	76	50	89	35	3,66	3,74	255	483	53

Tabell 5 Medelvärde för indikator Funktion. Fråga 12-15. Kolumnerna i tabellen visar i ordning: region, värde på indikator, nedre gräns för konfidensintervall, övre gräns för konfidensintervall, standardavvikelse, svarsalternativ i medeltal för väntetid (högre värde motsvarar kortare väntetid, se fråga 1), andel med medelvärde högre eller lika med 4 (skala 1-5), medelålder, tonmedelvärde, andel bilaterala utprovningar, andel förstagångsförskrivningar, medelvärde för män, medelvärde för kvinnor, antal respondenter, antal utskick och svarsfrekvens. Resultat för 2019.

Figur 9 Medelvärde och konfidensintervall för indikator Funktion. Fråga 12-15. Resultat för 2019.

Väntetid

Patienten får själv uppskatta väntetiden genom att svara på frågan ”Fick du besöka kliniken inom rimlig tid, för utprovning av din/a nuvarande hörapparater/er?”. Tabell 6 Uppskattning av väntetid. Resultat från 2019 visar medelvärdet av svarsalternativet för varje region. Elva regioner ligger på högsta nivå 5 eller näst högsta nivå 4.

Fick du besöka kliniken inom rimlig tid, för utprovning av din/a nuvarande hörapparat/er?

Region	Väntetid	Skala
SKÅNE	4,5	5 Ja, helt och hållet
HALLAND	4,4	4
STOCKHOLM	4,4	3 Någorlunda
BLEKINGE	4,3	2
VÄSTMANLAND	4,3	1 Inte alls
ÖSTERGÖTLAND	4,1	
JÖNKÖPING	4,1	
SÖRMLAND	4,1	
DALARNA	4,1	
VÄRMLAND	4,0	
KALMAR	4,0	
NORRBOTTEN	3,8	
GÄVLEBORG	3,8	
UPPSALA	3,7	
KRONOBERG	3,6	
VÄSTERNORRLAND	3,5	
ÖREBRO	3,5	
GOTLAND	3,0	

Tabell 6 Uppskattning av väntetid. Resultat från 2019

Samband mellan indikatorer och förbättringsarbete

Den viktigaste indikatorn är huvudindikatorn Nytt/Tillfredsställelse. Huvudindikatorn har ett beroende med andra indikatorer och variablerna. Om en verksamhet ökar insatserna kring information och bemötande ökar även värdet på huvudindikatorn. Beroendet mellan variablerna ger viktig vägledning till ett framgångsrikt förbättringsarbete. Sambandet beräknas som en korrelation, där ett starkt samband beskrivs med ett värde nära ett och ett svagt samband på motsvarande sätt beskrivs med ett värde nära noll. I Tabell 7 redovisas sambanden mellan huvudindikatorn och andra variabler.

I tabellen noteras att graden av hörselnedsättning (TMV4) har ett mycket svagt samband med huvudindikatorn. Det betyder att graden hörselnedsättning inte går att använda i förbättringsarbetet. Det råkar även sammanfalla med att hörselnedsättning på gruppnivå inte heller går att påverka utan att ändra på patientflödet. Samma sak gäller även för ålder som har ett mycket svagt samband med huvudindikatorn.

De två variabler som har högst samband med huvudindikatorn är Funktion (0,62) och Kontakt/Information (0,47). Om en verksamhet kan påverka någon av de indikatorerna kommer även huvudindikatorn att påverkas. Den indikator som är enklast att förändra är Kontakt/Information. En förändrad arbetsprocess kring delaktighet, information, bemötande ger ett direkt utslag på indikatorn och i sin tur huvudindikatorn. Funktion har högst samband med huvudindikatorn vilket är rimligt då den indikatorn mäter de viktigaste funktionerna i en hörapparat. Funktion påverkas både av sortimentet och hur audionomen anpassar hörapparaten, där finns möjlighet till förändringar i sortimentet och kompetens kring produkterna.

	Ålder	TMV4	Kontakt/Information	Funktion	Väntetid	Handhavande
Nytt/Tillfredsställelse	-0,10	-0,05	0,47	0,62	0,20	0,32

Tabell 7 Samband mellan huvudindikatorn Nytt/Tillfredsställelse och andra variabler. Sambandet utförs av en korrelationskoefficient (Spearman). Resultat för 2019.

Appendix – Frågeformulär

1. Fick du besöka kliniken inom rimlig tid, för utprovning av din/a nuvarande hörapparater/er?

Inte alls 1	2	någorlunda 3	4	Ja, helt och hållet 5
☐	☐	☐	☐	☐

2. Hur länge har du använt hörapparat/er?

1 till 12 månader	1 till 3 år	4 till 10 år	11 till 20 år	mer än 20 år
☐	☐	☐	☐	☐

3. Använder du en eller två hörapparater eller en hörapparat i kombination med annat hörhjälpmedel? Ange ett alternativ.

hörapparat på ett öra	hörapparat på båda öronen	hörapparat och cochleaimplantat	hörapparat och benförankrad	cros-apparat
☐	☐	☐	☐	☐

4. Tänk på hur mycket du använde din/a nuvarande hörapparat/er under de senaste två veckorna. Hur många timmar använde du hörapparaten/erna under en genomsnittlig dag?

inte alls	mindre än 1 timme per dag	1 till 4 timmar per dag	4 till 8 timmar per dag	mer än 8 timmar per dag
☐	☐	☐	☐	☐

5. Tänk på den situation där du mest önskade höra bättre innan du fick din/a nuvarande hörapparat/er. Hur mycket har hörapparaten/erna hjälpt i den situationen under de senaste två veckorna?

hjälppte inte alls	hjälppte lite	hjälppte någorlunda	hjälppte en hel del	hjälppte väldigt mycket
☐	☐	☐	☐	☐

6. Tänk igen på den situation där du mest önskade höra bättre. Hur mycket svårigheter har du FORTFARANDE i den situationen när du använder din/a nuvarande hörapparat/er?

stora svårigheter	en hel del svårigheter	måttliga svårigheter	lite svårigheter	inga svårigheter
☐	☐	☐	☐	☐

7. Tycker du att din/a nuvarande hörapparat/er är värd/a besväret om du tar hänsyn till allt?

inte alls värda besväret	lite värda besväret	någorlunda värda besväret	en hel del värda besväret	mycket väl värda besväret
☐	☐	☐	☐	☐

8. Hur mycket har dina kvarstående hörselproblem försvårat vad du kunnat göra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?

försvårat
mycket
☐

försvårat
en hel del
☐

försvårat
måttligt
☐

försvårat
något
☐

inte försvårat
alls
☐

9. Hur mycket tror du att andra människor besvärades av dina svårigheter att höra under de senaste två veckorna med din/a nuvarande hörapparat/er?

besvärades väldigt
mycket
☐

besvärades
en hel del
☐

besvärades måttligt
☐

besvärades
lite
☐

besvärades
inte alls
☐

10. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er påverkat din livsglädje om du tar hänsyn till allt?

försämrat
☐

ingen
ändring
☐

förbättrat
något
☐

förbättrat
en hel del
☐

förbättrat
väldigt mycket
☐

11. Hur stora svårigheter har du att hantera din/a hörapparat/er, t.ex. sätta på plats, byta batteri eller hantera reglage?

stora
svårigheter
☐

en hel del
svårigheter
☐

måttliga
svårigheter
☐

lite
svårigheter
☐

inga
svårigheter
☐

12. Har det hänt att ljudet i din/a nuvarande hörapparat/er blir oacceptabelt starkt?

mycket
ofta
☐

ofta
☐

ibland
☐

sällan
☐

aldrig
☐

13. Har det hänt att din/a nuvarande hörapparat/er tjuiter eller visslar när de sitter på plats?

mycket
ofta
☐

ofta
☐

ibland
☐

sällan
☐

aldrig
☐

14. Hur nöjd är du med ljudkvaliteten i din/a nuvarande hörapparat/er?

inte alls
nöjd
☐

lite
nöjd
☐

någorlunda
nöjd
☐

nöjd
☐

mycket
nöjd
☐

15. Hur mycket har din/a nuvarande hörapparat/er hjälpt dig vid samtal i bullriga miljöer eller i miljöer där flera pratar samtidigt?

hjälppte
inte alls
☐

hjälppte
lite
☐

hjälppte
någorlunda
☐

hjälppte
en hel del
☐

hjälppte
väldigt mycket
☐

16. Hur nöjd var du med personalens bemötande?

inte alls
nöjd
☐

lite
nöjd
☐

någorlunda
nöjd
☐

nöjd
☐

mycket nöjd
☐

17. Hur nöjd var du med information och hjälp du fick vid besöken?

inte alls
nöjd
☐

lite
nöjd
☐

någorlunda
nöjd
☐

nöjd
☐

mycket nöjd
☐

18. I vilken utsträckning upplevde du dig delaktig i hörselrehabiliteringen?

inte alls
☐

liten
utsträckning
☐

någorlunda
utsträckning
☐

stor
utsträckning
☐

mycket stor
utsträckning
☐

19. I vilken utsträckning upplevde du att din audionom lyssnade på dig och dina önskemål?

inte alls
☐

liten
utsträckning
☐

någorlunda
utsträckning
☐

stor
utsträckning
☐

mycket stor
utsträckning
☐

20. Har du svenska som modersmål eller förstaspråk?

ja
☐

nej
☐

Referenser

Arlinger, Stig. 2005. "Translations of the International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA). Svensk version." *Audionytt* 3.

Johansson, Magnus S. K., och Stig D. Arlinger. 2002. "Hearing threshold levels for an otologically unscreened, non-occupationally noise-exposed population in Sweden." *International Journal of Audiology* (International Journal of Audiology) 41: 180-194.

SIS. 2010. "Tjänster vid utprovning av hörapparater SS-EN 15927:2010." *Swedish Standards Institute* 1-36.

Klintefelt, A. 2002. "Befolkning efter ålder och kön", SCB